

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ ΓΕΝΙΚΗ ΕΙΣΑΓΩΓΗ

(σελ. 15)

ΠΡΩΤΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ

(σελ. 17)

ΟΙ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΚΕΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ

(σελ. 20)

ΤΟ ΙΔΙΩΤΙΚΟ ΔΙΕΘΝΕΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ

(σελ. 22)

ΤΑ ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΑ ΤΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ

(σελ. 27)

- §2. 1. Ο κληρονομούμενος. Η απόδειξη του θανάτου του. Εγγύτερα:
- α) Αδιάφορη η εθνικότητά του.
  - β) Αδιάφορη η αιτία του θανάτου του.
  - γ) Όχι κληρονομούμενος και ο κυοφορούμενος,
  - δ) Τα νομικά πρόσωπα.

Ο ΚΛΗΡΟΝΟΜΟΥΜΕΝΟΣ,

(σελ. 27)

Ο ΚΛΗΡΟΝΟΜΟΣ

(σελ. 29)

- §3. 2. Ο κληρονόμος.
- α) Πρόσωπο ζων ή κυοφορούμενος.
  - β) Κληρονόμος και νομικό πρόσωπο.
  - γ) Αδιάφορη η ιδιότητα του κληρονόμου με την ύπαρξη των περιουσιακών σχέσεων του αποβιώσαντος,
  - δ) Κληρονόμος και ο αλλοδαπός,

- ε) Όχι κληρονόμοι και τα ζώα.
- στ) Θέματα προς απόδειξη.

**ΟΙ ΜΟΝΑΧΟΙ/ΔΙΑΚΟΝΟΙ/ΕΠΙΣΚΟΠΟΙ
ΩΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΟΥΜΕΝΟΙ ΚΑΙ ΚΛΗΡΟΝΟΜΟΙ**
(σελ. 31)

**ΤΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ
ΟΙ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ**
(σελ. 38)

- § 4. α) 1. Το αντικείμενο της κληρονομίας. Γενικά.
2. Ποιες έννομες σχέσεις δεν αποτελούν αντικείμενο κληρονομίας.

Η ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ ΣΧΕΣΕΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΚΛΑΔΩΝ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ
(σελ. 39)

- β) Σχέσεις δημόσιου δικαίου.
- γ) Σχέσεις ιδιωτικού δικαίου (γενικών αρχών, ενοχικού, εμπράγματος, οικογενειακού, κληρονομικού, εμπορικού δικαίου),
- δ) Αστικού δικονομικού δικαίου,
- ε) Ειδικές συμφωνίες,
- στ) Ειδικές διατάξεις,
- ζ) Ειδικές περιπτώσεις.

Ο ΚΟΙΝΟΣ ΤΡΑΠΕΖΙΚΟΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ
(σελ. 43)

Η ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ ΤΗΣ ΝΟΜΗΣ
(σελ. 47)

Η ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΠΤΩΜΑΤΟΣ
(σελ. 51)

Η ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΣΤΕΓΗ
(σελ. 59)

**Η ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΑΔΟΧΗ ΣΤΑ ΑΚΙΝΗΤΑ ΤΩΝ
ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΘΕΝΤΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ**

(σελ. 63)

Η ΦΟΡΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΩΝ

(σελ. 67)

§ 5. Γενικά.

- α) Η φορολογούμενη περιουσία.
- β) Η χρονολογία της φορολογίας.
- γ) Ο προσδιορισμός της αξίας της φορολογητέας ύλης.
- δ) Οι φορολογικές απαλλαγές.
- ε) Ο προσδιορισμός του φόρου.
- στ) Η υποβολή της φορολογικής δήλωσης.
- ζ) Η επίλυση των φορολογικών υποθέσεων και διενέξεων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

**Η ΔΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ
ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ**

(σελ. 73)

§ 6. Εισαγωγή.

- α) 1. Τα δικαστήρια της κληρονομίας των άρθρ. 30 § 1 και 810 ΚΠολΔ.
  - 2. Δικαιολογικός λόγος της ρύθμισης.
  - 3. Διαστολή με τις άλλες δωσιδικίες.
- β) 1. Διαστολή μεταξύ των παραγράφων 1 και 2 του άρθρ. 30 ΚΠολΔ
Υποθέσεις υπαγόμενες στη ρύθμιση του άρθρ. 30 ΙΙ ΚΠολΔ
- γ) Υποθέσεις υπαγόμενες στο δικαστήριο της κληρονομίας του άρθρ. 810 ΚΠολΔ.

II
Η ΔΙΚΑΙΟΔΟΣΙΑ ΤΩΝ ΜΟΥΦΤΗΛΩΝ ΣΕ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΚΑ
ΘΕΜΑΤΑ ΤΩΝ ΜΟΥΣΟΥΛΜΑΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ
(σελ. 79)

ΑΛΛΕΣ ΔΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ (ΣΥΝΕΧΕΙΑ)
(σελ. 82)

- § 7. Η κλήση προς επανάληψη της διακοπείσας δίκης και οι κληρονόμοι (άρθρ. 291, 292 ΚΠολΔ).
- § 8. Η διακοπή της δίκης και η υποκατάσταση της κληρονομίας (άρθρ. 286 εδ. β' ΚΠολΔ).
- § 9 και 10. Οι κληρονόμοι και το δεδουλευμένο (άρθρ. 326, 327 ΚΠολΔ).
- § 11. α) Οι κληρονόμοι ως δικαιούχοι άσκησης έφεσης στις υποθέσεις της αμφισβητούμενης δικαιοδοσίας (άρθρ. 516 ΚΠολΔ).
β) Εναντίον ποίων στρέφεται η έφεση (άρθρ. 517 ΚΠολΔ).
γ) Υποθέσεις της εκούσιας δικαιοδοσίας. Εκκαλούντες και εφεσίβλητοι (άρθρ. 762 ΚΠολΔ).
- § 12. Δικαιούχοι άσκησης αίτησης αναψηλάφησης. Καθών η αναψηλάφηση. Προθεσμία (άρθρ. 542 ΚΠολΔ).
- § 13. α) Δικαιούχοι άσκησης αναιρετικής αίτησης.
β) Ενεργητική και παθητική νομιμοποίηση στις υποθέσεις της εκούσιας δικαιοδοσίας (άρθρ. 556, 766 ΚΠολΔ).
γ) Απεύθυνση εναντίον και των νικητών διάδικων (άρθρ. 558 ΚΠολΔ).
δ) Η προθεσμία (άρθρ. 5641 ΚΠολΔ).
- § 14. Η εκτελεστική διαδικασία και οι κληρονόμοι (άρθρ. 913, 925, 926 ΚΠολΔ).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

Η ΔΙΑΔΟΧΗ ΜΕ ΔΙΑΘΗΚΗ-ΕΙΣΑΓΩΓΗ
(σελ. 97)

- § 15. Γενική έκθεση.
- § 16. Διαθήκη. Ορισμός.
α) Είναι δήλωση μονομερής.
β) Διαφορά διαθήκης και δωρεάς αιτία θανάτου.
γ) Απαραίτητη η τήρηση νόμιμου τύπου.

ΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ

(σελ. 102)

- § 17. α) Εγκατάσταση κληρονόμου.
β) Αποκλήρωση κληρονόμου.
γ) Κληροδοσία.
δ) Τρόπος.
ε) Κληρονομικό καταπίστευμα.
στ) Διανομή της κληρονομίας.
ζ) Ανάκληση της διαθήκης.
η) Διατάξεις σχετικές με την κηδεία και την ταφή του διαθέτη.
θ) Διάφορες άλλες ρυθμίσεις.
- § 18. Απαραίτητη η αυτοπρόσωπη σύνταξη της διαθήκης.

ΣΥΝΔΙΑΘΗΚΗ

(σελ. 106)

ΟΙ ΑΝΙΚΑΝΟΙ ΠΡΟΣ ΣΥΝΤΑΞΗ ΔΙΑΘΗΚΗΣ

(σελ. 108)

- § 20. Απαραίτητη η ύπαρξη ικανότητας του κληρονομούμενου προς σύνταξη διαθήκης. Ανίκανοι.
- α) 1. Οι ανήλικοι.
2. Ανίκανοι να συντάσσουν ιδιόγραφη διαθήκη είναι οι μη γνωρίζοντες να συντάσσουν χειρόγραφα.
- β) Οι υπό δικαστική συμπαράσταση.
γ) Η ανικανότητα του άσωτου.
δ) Η έλλειψη συνείδησης στο πρόσωπο του διαθέτη. Ανάλυση.
ε) Οι στερούμενοι της χρήσης του λογικού.
στ) Γενικότερη αναφορά.

Η ΙΔΙΟΓΡΑΦΗ ΔΙΑΘΗΚΗ

(σελ. 120)

- § 21. Ορισμός και διαστολή από άλλες διαθήκες. Στοιχεία.
- α) Να είναι γραμμένη με το χέρι του διαθέτη. Οι προσθήκες.
β) Η χρονολογία.
γ) Υπογραφή ιδιόχειρη.

Η ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΑΘΗΚΗ

(σελ. 137)

§ 24. Έννοια. Σύγκριση με την ιδιόγραφη. Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα.

ΤΑ ΣΥΜΠΡΑΤΤΟΝΤΑ ΚΑΙ ΜΗ ΠΡΟΣΩΠΑ

(σελ. 139)

§ 25. Τα συμπράττοντα πρόσωπα.

- α) Ο σύζυγος του διαθέτη.
- β) Οι συγγενείς.
- γ) Ο τιμημένος.

ΟΙ ΜΑΡΤΥΡΕΣ ΩΣ ΣΥΜΠΡΑΤΤΟΝΤΑ ΠΡΟΣΩΠΑ

(σελ. 142)

§ 28. Οι συμπράττοντες μάρτυρες. Γενική αναφορά. Ποιοι είναι ανίκανοι να συμπράξουν ως μάρτυρες.

- α) Οι τυφλοί κ.λπ.
- β) Οι γραφείς και οι υπηρέτες,
- γ) Οι ανήλικοι.
- δ) Οι μη έχοντες συνείδηση των πραττόμενων.
- ε) Οι αλλοδαποί.
- στ) Οι μη γνωρίζοντες να γράφουν ή να υπογράφουν.
- ζ) Οι μη γνωρίζοντες την ελληνική γλώσσα.
- η) Όχι ανίκανοι και οι καταδικασθέντες.

§ 29. α) Η βεβαίωση της ταυτότητας των μετεχόντων κατά τη σύνταξη της διαθήκης. Γενικά.

- β) Η βεβαίωση της ταυτότητας του συμβολαιογράφου.
- γ) Συνέπειες-ακυρότητες.
- δ) Η ταυτότητα του συμβολαιογράφου.

1. Η ΔΗΛΩΣΗ ΤΟΥ ΔΙΑΘΕΤΗ

(σελ. 146)

§ 30. Η δήλωση του διαθέτη. Απαραίτητη η προφορικότητα.

- α) Εξειδίκευση της προφορικότητας.
- β) Περιπτώσεις προσώπων που δεν μπορούν να δηλώσουν προφορικά.

- γ) Απαραίτητη η παρουσία των συμπραττόντων προσώπων κατά τη διάρκεια της προφορικής δήλωσης.

2. Η ΟΡΚΙΣΗ ΤΩΝ ΜΑΡΤΥΡΩΝ

(σελ. 149)

3. Η ΠΡΑΞΗ ΤΗΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ

(σελ. 150)

§ 32. Α. Η πράξη της διαθήκης.

- α) Η χρονολογία.
- β) Τόπος.
- γ) Η ταυτότητα του διαθέτη.
- δ) Η ταυτότητα του συμβολαιογράφου και των μαρτύρων.
- ε) Η έδρα του συμβολαιογράφου.
- στ) Η βούληση του διαθέτη.
- ζ) Επιβαλλόμενες άλλες καταχωρήσεις. Η ανάγνωση της διαθήκης. Η βεβαίωση της ανάγνωσης.
- η) Η υπογραφή της πράξης.
- θ) Η εφαρμογή των γενικών αρχών των συμβολαιογραφικών εγγράφων.
- ι) Ελλείψεις στοιχείων και ακυρότητες.
- ια) Το αποδεικτικό μέρος.

4. ΣΥΝΤΑΞΗ ΔΙΑΘΗΚΗΣ ΑΠΟ ΚΟΥΦΟ

(σελ.158)

5. ΣΥΝΤΑΞΗ ΔΙΑΘΗΚΗΣ ΑΠΟ ΠΡΟΣΩΠΑ ΑΓΝΟΟΥΝΤΑ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

(σελ. 159)

6. Η ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΑΘΗΚΗ ΩΣ ΕΚΤΕΛΕΣΤΟ ΕΓΓΡΑΦΟ

(σελ. 160)

Η ΜΥΣΤΙΚΗ ΔΙΑΘΗΚΗ

(σελ. 163)

§ 35. Γενική αναφορά περί τη μυστική διαθήκη.

- α) Το έγγραφο της μυστικής διαθήκης. Εγγύτερη ανάλυση,
- β) Η πράξη της μυστικής διαθήκης. Ανάλυση.

ΟΙ ΑΝΙΚΑΝΟΙ ΠΡΟΣ ΣΥΝΤΑΞΗ ΜΥΣΤΙΚΗΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ
(σελ. 169)

**Η ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ ΤΗΣ ΑΚΥΡΗΣ ΜΥΣΤΙΚΗΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ
ΣΕ ΙΔΙΟΓΡΑΦΗ**
(σελ. 172)

Η ΕΚΤΑΚΤΗ ΔΙΑΘΗΚΗ
(σελ. 173)

§38. Έκτακτες διαθήκες. Γενική αναφορά.

- α) Σύνταξη διαθήκης στο πλοίο. Ανάλυση.
  - 1. Το πλοίο γενικά.
  - 2. Το θαλάσσιο ταξίδι.
  - 3. Τρόπος σύνταξης.
  - 4. Διατάξεις ανεπίτρεπτες.
  - 5. Αποδεικτική δύναμη της έκτακτης διαθήκης
- β) Σύνταξη διαθήκης σε εκστρατεία. Γενική αναφορά.
  - 1. Τρόπος σύνταξης.
  - 2. Σύνταξη σε πολεμικό πλοίο.
- γ) Σύνταξη διαθήκης από τον ευρισκόμενο σε αποκλεισμένο τόπο.
  - 1. Έννοια του αποκλεισμού.
  - 2. Τόπος του αποκλεισμού.
- δ) Οι διατυπώσεις της σύνταξης των έκτακτων διαθηκών. Διαστολή από παρόμοιες των δημόσιων.
- ε) Αποδυνάμωση της έκτακτης διαθήκης. Η πάροδος της νόμιμης προθεσμίας.
- στ) Παρακατάθεση των έκτακτων διαθηκών.

Η ΑΝΑΚΛΗΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ
(σελ. 181)

- § 39. α) Έννοια και χαρακτηριστικά της στοιχεία.
- β) Οι προϋποθέσεις της ανάκλησης.

- γ) Τρόπος της ανάκλησης. Η ανάκληση της ιδιόγραφης διαθήκης και της μυστικής. Η ανάκληση από τον άσωτο,
- δ) Η ανάκληση της ανάκλησης της διαθήκης,
- ε) Άσκηση αγωγής ακύρωσης της ανάκλησης.

Η ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ

(σελ 196)

- § 40. Η δημοσίευση των διαθηκών. Έννοια και σκοπός.
- §41. Ορισμός της δημοσίευσης. Πότε γίνεται. Δημοσίευση διαθήκης που συντάχθηκε στην αλλοδαπή κ.λπ.
- § 42. Αφετηρία της δημοσίευσης ο θάνατος του διαθέτη.

ΑΡΜΟΔΙΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

(σελ 201)

- §43. Α. Αρμόδιο δικαστήριο προς δημοσίευση της διαθήκης.
    - Β. α) Η κίνηση της διαδικασίας δημοσίευσης.
    - β) Η συμμετοχή του εισαγγελέα.
    - γ) Η παραβίαση της υποχρέωσης προσαγωγής της διαθήκης.
- Συνέπειες.
- § 44. Ενέργειες του δικαστηρίου.
    - α) Όταν πρόκειται μυστική διαθήκη.
    - β) Πότε δικαιούται να αρνηθεί τη δημοσίευση.
    - γ) Σύνταξη πρακτικού δημοσίευσης της διαθήκης, τα τέλη των πρακτικών.
    - δ) Δημοσίευση από την προξενική αρχή.

ΚΗΡΥΞΗ ΤΗΣ ΙΔΙΟΓΡΑΦΗΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ ΩΣ ΚΥΡΙΑΣ

(σελ. 205)

- § 45. α) Κήρυξη της ιδιόγραφης διαθήκης κύριας,
  - β) Αίτηση και περιεχόμενο.
  - γ) Πιθανολόγηση της γνησιότητας της γραφής και της υπογραφής.
  - δ) Διαθήκη κύρια. Δημιουργία μαχητού τεκμήριου.
  - ε) Όχι αρμοδιότητα του πρόξενου.

Ο ΤΡΟΠΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗΣ ΤΩΝ ΔΙΑΘΗΚΩΝ

(σελ. 207)

Η ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΗΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ

(σελ. 208)

Η ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΕΡΜΗΝΕΙΑΣ

(σελ. 213)

§ 47. Οι προϋποθέσεις εγκυρότητας των διαθηκών. Η ερμηνεία τους. Γενική έκθεση.

ΟΙ ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΑ

(σελ. ...)

- §48. α) Το περιεχόμενο της ερμηνείας.
β) Λήψη υπόψη ερμηνευτικών στοιχείων και έξω από τη διαθήκη.
γ) Λήψη υπόψη και της κοινωνικής θέσης του διαθέτη κ.λπ.
δ) Ο ερμηνευτικός κανόνας του άρθρ. 173 ΑΚ.
ε) Η διάταξη του άρθρ. 200 ΑΚ.
στ) Ο κανόνας του άρθρ. 388 ΑΚ.
ζ) Η κυριαρχική εξουσία του δικαστηρίου για την ερμηνεία των διαθηκών.
η) Η ερμηνεία όταν πρόκειται δύο αντίθετες έννοιες.

**ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ ΤΩΝ ΔΗΛΩΣΕΩΝ
ΤΟΥ ΔΙΑΘΕΤΗ – ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ**

(σελ 221)

ΤΑ ΤΙΜΩΜΕΝΑ ΠΡΟΣΩΠΑ

(σελ. 222)

- § 49. Το τιμώμενο πρόσωπο. Ερμηνεία.
α) Δεν είναι αναγκαίο να αναφέρεται με το όνομά του ως κληρονόμος.
β) Ο κληρονόμος μπορεί να είναι και πρόσωπο άδηλο.
γ) Παραπομπή και σε έγγραφο περί το πρόσωπο του τιμώμενου.
δ) Η ερμηνεία του άρθρ. 1781 ΑΚ.
ε) Η επέκταση της ερμηνείας.

§ 50. Η ερμηνεία του άρθρ. 1790 ΑΚ.

- α) Καθιέρωση ειδικού ερμηνευτικού κανόνα.
- β) Ο χρόνος της επαγωγής.
- γ) Διανομή ανάλογη με τις μερίδες.
- δ) Πότε ο κανόνας αυτός δεν ισχύει.
- ε) Πότε η διάταξη δεν εφαρμόζεται.

ΟΙ ΤΙΜΩΜΕΝΟΙ ΚΑΤΙΟΝΤΕΣ

(σελ. 226)

§51, Α. Όταν ο διαθέτης μνημονεύει στη διαθήκη ως κληρονόμους του κατιόντες. Ερμηνεία του άρθρ. 1791 ΑΚ.

- α) Ποιος είναι ο κατιών.
- β) Η έκπτωση του τέκνου.
- γ) Οι καταλαμβάνοντες τη θέση του εκπεσόντος.

ΔΙΑΘΕΣΗ ΥΠΕΡ ΠΤΩΧΩΝ

(σελ 227)

§ 52. α) Ο τιμώμενος όταν τα πρόσωπα είναι πολλά.

- β) Προϋποθέσεις της ρύθμισης.
- γ) Κληρονόμοι σε ίσα μέρη.

Η ΔΙΑΤΑΞΗ ΥΠΕΡ ΣΥΖΥΓΟΥ

(σελ. 228)

§ 53. α) Η διάταξη υπέρ συζύγου του διαθέτη, όταν υπήρξε βάσιμος λόγος διαζυγίου. Ερμηνεία του άρθρ. 1785 ΑΚ. Ανάλυση και περιπτώσεις τρεις.

- β) Βάση της αγωγής πριν και μετά το νόμο 1329/83.
- γ) Διάδικα πρόσωπα.
- δ) Αρμόδιο δικαστήριο.
- ε) Διεξαγωγή της δίκης με βάση την αμφισβητούμενη δικαιοδοσία.

**ΑΚΥΡΩΣΙΜΗ ΔΙΑΘΗΚΗ ΕΞΑΙΤΙΑΣ ΠΑΡΑΛΕΙΨΗΣ
ΜΕΡΙΔΟΥΧΟΥ**

(σελ. 232)

- § 54. α) Ακυρώσιμη διαθήκη εξαιτίας παράλειψης μεριδούχου. Ερμηνεία του άρθρ. 1786 ΑΚ.
- β) Προϋποθέσεις ισχύος της διάταξης.
  - γ) Περιεχόμενο της αγωγής.
  - δ) Αρμόδιο δικαστήριο.
  - ε) Διαδικασία.
  - στ) Τα αποτελέσματα της ακύρωσης της διαθήκης.

ΟΙ ΑΙΡΕΣΕΙΣ ΣΤΙΣ ΔΙΑΘΗΚΕΣ. ΠΕΡΙΠΤΩΣΙΟΛΟΓΙΑ

(σελ 238)

- §55. Αιρέσεις και διαθήκες.
- α) Αναβλητική αίρεση ή προθεσμία.
  - β) Διαλυτική αίρεση ή προθεσμία.
  - γ) Αναβλητική - εξουσιαστική αίρεση. Προϋποθέσεις εφαρμογής της διάταξης.
  - δ) Η αίρεση της σύμπραξης τρίτου.
  - ε) Αίρεση ακατάληπτη.
  - στ) Αίρεση αδύνατη.
  - ζ) Αίρεση αντιφατική.
  - η) Αίρεση παράνομη ή αθέμιτη.
  - θ) Η αίρεση της αγαμίας.

ΜΗ ΕΞΑΡΤΗΣΗ ΑΠΟ ΤΗ ΓΝΩΜΗ ΑΛΛΟΥ ΠΡΟΣΩΠΟΥ

(σελ 249)

- § 56. Μη εξάρτηση της διαθήκης από τη γνώμη άλλου προσώπου. Ερμηνεία του άρθρ. 1789 ΑΚ.
- α) Δεν ενδιαφέρει αν η γνώμη του άλλου είναι απόλυτη ή εύλογη, δίκαια κ.λπ.
  - β) Συνέπεια της ακυρότητας της διαθήκης. Εξαιρέσεις.

ΤΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ

(σελ. 251)

- § 57. Το αντικείμενο της κληρονομίας με βάση διαθήκη. Ερμηνευτικά προβλήματα.
- α) Εγκατάσταση ολόκληρης της περιουσίας ή ποσοστού της. Ανάλυση του άρθρ. 1800 ΑΚ.
  - β) Εγκατάσταση ενός μόνου κληρονόμου σε μέρος της κληρονομίας. Ως προς το υπόλοιπο χωρεί η εξ αδιαθέτου διαδοχή. Ερμηνεία του άρθρ. 1801 Ι ΑΚ.
  - γ) Ανάλογη αύξηση, αν τα ποσοστά δεν εξαντλούν τον κλήρο. Ερμηνεία της διάταξης του άρθρ. 1802 ΑΚ.
  - δ) Ανάλογη μείωση, αν τα ποσοστά υπερβαίνουν το μερίδιο. Ερμηνεία του άρθρ. 1803 ΑΚ.
  - ε) Εγκατάσταση κατά τρόπο αόριστο - εγκατάσταση σε ίσα μέρη.

Η ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΗΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ ΜΕ ΤΗΝ ΟΠΟΙΑ ΑΦΕΘΗΚΕ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ ΥΠΕΡ ΚΟΙΝΩΦΕΛΩΝ ΣΚΟΠΩΝ

(σελ 269)

- § 58. Το νόημα της διάταξης του άρθρ. 825 ΚΠολΔ και του α.ν. νόμου 2039/39.
- § 59. Πότε εφαρμόζεται η διαδικασία του άρθρ. 825 ΚΠολΔ.
- § 60. Πότε δεν εφαρμόζεται.

ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΤΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΗΣ

(σελ 275)

- § 61. Ποιοι έχουν το δικαίωμα υποβολής της αίτησης.
- α) Οι εκπρόσωποι του κοινωνικού ιδρύματος.
  - β) Ο Υπουργός των Οικονομικών.
  - γ) Καθένας που έχει έννομο συμφέρον.
- § 62. α) Περιεχόμενο της αίτησης.
- β) Υποβολή μεταγενέστερων αιτήσεων.
  - γ) Επίδοση της αίτησης.

ΑΡΜΟΔΙΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

(σελ 276)

- § 63. α) Αρμόδιο δικαστήριο.

- β) Τα προσαγόμενα έγγραφα.
- γ) Τα δικαιώματα του Υπουργού των Οικονομικών.

**ΔΙΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΞΥ ΤΗΣ ΔΗΛΩΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣΗΣ
ΤΟΥ ΔΙΑΘΕΤΗ. ΑΚΟΥΣΙΑ ΚΑΙ ΕΚΟΥΣΙΑ.**

Η ΕΚΟΥΣΙΑ ΔΙΑΣΤΑΣΗ

(σελ 280)

Η ΑΚΟΥΣΙΑ ΔΙΑΣΤΑΣΗ

(σελ. 282)

- α) Η πλάνη. Έννοια και ανάλυση. Απαραίτητη η ερμηνεία. Διάδικα πρόσωπα. Αρμόδιο δικαστήριο. Διαδικασία. Καθολική και μερική ακύρωση.
- β) Πλάνη περί τα παραγωγικά της βούλησης. Έννοια και προϋποθέσεις. Αγωγή. Διάδικα πρόσωπα. Περιεχόμενο της αγωγής.

ΑΚΥΡΗ ΚΑΙ ΑΚΥΡΩΣΙΜΗ ΔΙΑΘΗΚΗ ΚΑΙ Η ΑΚΥΡΩΣΗ ΤΗΣ

(σελ 288)

Η ΑΚΥΡΗ ΔΙΑΘΗΚΗ

(σελ 289)

- § 65. Άκυρη διαθήκη.
- Διαθήκη αντίθετη σε απαγορευτική διάταξη του νόμου.
  - α) Έννοια της ρήτηρας και ανάλυσή της.
  - β) Ακυρότητα αρχική και επιγενόμενη.
  - γ) Αντίθεση της διαθήκης στους κανόνες της ηθικής.
- § 66. α) Η ακυρότητα είναι αυτοδίκαιη.
- β) Η αναγνώριση της διαθήκης ως έγκυρης. Πώς γίνεται.
  - γ) Η μετατροπή ως έγκυρης και της ακυρώσιμης διαθήκης.

Η ΑΚΥΡΩΣΙΜΗ ΔΙΑΘΗΚΗ ΚΑΙ Η ΑΚΥΡΩΣΗ ΤΗΣ

(σελ 294)

- § 67. Η μετατροπή ως έγκυρης και της ακυρώσιμης διαθήκης με τελεσίδικη δικαστική απόφαση.
- α) Δικαιούχοι προς υποβολή της σχετικής αγωγής. Ενάγοντες και εναγόμενοι.

- β) Η φύση του δικαιώματος προς ακύρωση.
- γ) Η απόσβεση του δικαιώματος.
- δ) Αρμόδιο δικαστήριο.
- ε) Διαδικασία της αμφισβητούμενης δικαιοδοσίας. Ενστάσεις του εναγόμενου.
- στ) Ολική και μερική ακύρωση.
- ζ) Ακυρώσιμη διαθήκη εξαιτίας απειλής. Έννοια και ανάλυση. Διάδικα πρόσωπα. Αγωγή. Περιεχόμενο.
- η) Ακυρώσιμη εξαιτίας απάτης. Έννοια και ανάλυση. Άσκηση αγωγής. Διάδικα πρόσωπα. Περιεχόμενο της αγωγής.

Η ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΚΛΗΡΟΝΟΜΟΥ

(σελ. 306)

- §68. Κοινή υποκατάσταση. Έννοια και γενικά χαρακτηριστικά. Διαφορά από το καταπίστευμα. Ιδιαίτερες παρατηρήσεις. Αλληλοδιάδοχη υποκατάσταση. Αμοιβαία υποκατάσταση. Σχέση της υποκατάστασης με την προσαύξηση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

Η ΕΞ ΑΔΙΑΘΕΤΟΥ ΔΙΑΔΟΧΗ

(σελ 313)

- §69. Η εξ αδιαθέτου διαδοχή. Πρώτη αναφορά.
- α) Πότε χωρεί η εξ αδιαθέτου διαδοχή.
  - β) Χαρακτηριστικά της εξ αδιαθέτου διαδοχής. Γενεές και ρίζες. Η σύζυγος του κληρονομούμενου ως κληρονόμος.
  - γ) Οι τάξεις των κληρονόμων. Γενική αναφορά.

Η ΠΡΩΤΗ ΤΑΞΗ ΓΕΝΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ

(σελ. 318)

ΤΑ ΠΡΟΣΩΠΑ. ΟΙ ΚΑΤΙΟΝΤΕΣ ΓΕΝΙΚΕΣ ΘΕΣΕΙΣ

(σελ. 321)

- §71. Οι κατιόντες
- α) Από νόμιμο γάμο.
  - β) Από άκυρο γάμο.

- γ) Οι από αιμομεικτικό γάμο.
- δ) Οι μη αποκηρυχθέντες κατιόντες,
- ε) Οι αναγνωρισμένοι.
- στ) Οι μη αναγνωρισμένοι είναι γνήσιοι μόνο έναντι της μητέρας και των συγγενών της. Οι νομιμοποιηθέντες.
- ζ) Οι θετοί κατιόντες.

**Η ΔΙΕΚΔΙΚΗΣΗ ΤΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΚΗΣ ΜΕΡΙΔΑΣ
ΑΠΟ ΤΟΝ ΕΞ ΑΔΙΑΘΕΤΟΥ ΚΛΗΡΟΝΟΜΟ ΤΗΣ ΠΡΩΤΗΣ
ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΛΛΩΝ ΤΑΞΕΩΝ**
(σελ. 325)

- § 72. α) Διεκδίκηση της κληρονομίας με την άσκηση της περί κλήρου αγωγής.
- β) Ποιοι είναι οι ενάγοντες.
  - γ) Περιεχόμενο του δικογράφου της αγωγής.
  - δ) Το αρμόδιο δικαστήριο.
  - ε) Η διαδικασία της εκδίκασης της διαφοράς.

Η ΔΕΥΤΕΡΗ ΤΑΞΗ
(σελ. 328)

- § 73. Κληρονόμοι είναι, εκτός από τον επιζώντα σύζυγο, οι γονείς του κληρονομούμενου.
- α) Και οι γονείς από εκούσια ή δικαστική αναγνώριση.
  - β) Όταν πρόκειται νομιμοποίηση.
  - γ) Όταν ο κληρονομούμενος γεννήθηκε δίχως γάμο των γονέων του.
  - δ) Οι θετοί γονείς.
  - ε) Κλήση σε ισομοιρία (παραδείγματα).
  - στ) Περιεχόμενο της σχετικής αγωγής.

ΟΙ ΑΜΦΙΘΑΛΕΙΣ ΚΑΙ ΟΙ ΕΤΕΡΟΘΑΛΕΙΣ ΑΔΕΛΦΟΙ
(σελ. 331)

- § 74. Οι αμφιθαλείς αδελφοί.
- § 75. α) Οι ετεροθαλείς αδελφοί.
- β) Το κληρονομικό μερίδιο.
  - γ) Υποθετικός και πραγματικός υπολογισμός. Παραδείγματα.
  - δ) Προσθήκες και διευκρινίσεις για τους ετεροθαλείς αδελφούς.
  - ε) Εγκατάσταση στους επιζώντες γονείς.

Η ΤΡΙΤΗ ΤΑΞΗ

(σελ. 336)

- § 76. α) Το θέμα. Γενική θεώρηση.
β) Παραδείγματα.
γ) Περιεχόμενο της αγωγής και εκδίκασή της.

Η ΤΕΤΑΡΤΗ ΤΑΞΗ

(σελ 341)

Η ΠΕΜΠΤΗ ΤΑΞΗ

(σελ. 342)

- § 78. Το θέμα. Γενική αναφορά.
α) Εγγύτερη ανάλυση. Ο επιζών σύζυγος.
β) Περιεχόμενο της αγωγής.
γ) Το εξάίρετο, άρθρ. 1820 ii ΑΚ.
δ) Πότε αποκλείεται το κληρονομικό δικαίωμα και το δικαίωμα στο εξάίρετο του επιζώντος συζύγου.
ε) Το κληρονομικό δικαίωμα του επιζώντα συζύγου σε συσχετισμό με το δικαίωμά του στα αποκτήματα.

Η ΕΚΤΗ ΤΑΞΗ

(σελ. 357)

- §79. Το θέμα και γενική αναφορά.
α) Ισχύουν οι ίδιοι κανόνες.
β) Η έννοια της ανυπαξίας άλλου κληρονόμου.
γ) Η βεβαίωση της ανυπαξίας άλλου κληρονόμου με δικαστική απόφαση.
δ) Το ελληνικό δημόσιο.
ε) Η βεβαίωση ότι κληρονόμος είναι το δημόσιο.

ΕΚΠΤΩΣΗ ΚΑΙ ΠΡΟΣΑΥΞΗΣΗ ΓΕΝΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ

(σελ. 360)

- § 80. Η έκπτωση και η προσ αύξηση. Ερμηνεία του άρθρ. 1823 ΑΚ. Πρώτη προσέγγιση.
α) Αν ο διαθέτης εξέπεσε πριν την επαγωγή της κληρονομίας.

- β) Αν πρόκειται έκπτωση και υπάρχουν κατιόντες.
- γ) Διαδοχή βαθμών ή προσαύξηση.
- δ) Η θέση του επιζώντα συζύγου στη διαδοχή των βαθμών ή των τάξεων και στην προσαύξηση.
- ε) Η αγωγή της προσαύξησης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ
Η ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΗ ΔΙΑΔΟΧΗ (ΝΟΜΙΜΗ ΜΟΙΡΑ)
(σελ. 366)

ΟΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ ΤΗΣ ΝΟΜΙΜΗΣ ΜΟΙΡΑΣ
(σελ. 373)

§ 82. Γενική αναφορά.

- α) Οι κατιόντες του κληρονομούμενου.
- β) Οι γονείς.
- γ) Ο επιζών σύζυγος.

Η ΝΟΜΙΜΗ ΜΟΙΡΑ ΕΞ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ
(σελ. 375)

- § 83. α) Βάση η εξ αδιαθέτου κληρονομική μερίδα του δικαιούχου.
β) Πώς μπορεί να πραγματοποιηθεί η νόμιμη μοίρα.
γ) Η κληροδοσία υπέρ του μεριδούχου.

ΟΙ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ ΤΗΣ ΝΟΜΙΜΗΣ ΜΟΙΡΑΣ
(σελ. 379)

§ 84. Ανεπίτρεπτοι περιορισμοί στη νόμιμη μοίρα. Γενική προσέγγιση, ειδικότερη ανάλυση.

A. Είναι περιορισμοί:

- α) Το καταπίστευμα.
- β) Η επικαρπία και η ψιλή κυριότητα.
- γ) Η κληροδοσία και ο τρόπος.
- δ) Νόμιμη μοίρα υπό προθεσμία.
- ε) Η υποκατάσταση.
- στ) Ο εκτελεστής διαθήκης.
- ζ) Η στέρηση της διαχείρισης.

- η) Η νέμηση.
  - θ) Οι διανεμητικές διατάξεις.
  - ι) Η κληροδοσία και ο τρόπος.
  - ια) Η κατάλειψη σε ανήλικο.
- Β. Δεν είναι περιορισμοί:
- α) Η εγκατάσταση τρίτου ως υποκατάστατου.
  - β) Η επιτροπεία,
  - γ) Η αναπαλλοτρίωτη κατάθεση.
  - δ) Η κατάθεση σε κοινό λογαριασμό.
- Γ. Η σοκίνειος ρήτρα.
- Δ. Η αγωγή απάλειψης των περιορισμών στη νόμιμη μοίρα. Δικαιούχοι άσκησής της και περιεχόμενο. Αρμόδιο δικαστήριο.

Η ΑΓΩΓΗ ΠΕΡΙ ΑΚΥΡΩΣΗΣ ΤΗΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ ΕΞ ΑΙΤΙΑΣ ΤΩΝ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΩΝ ΣΤΗ ΝΟΜΙΜΗ ΜΟΙΡΑ

(σελ. 386)

ΤΑ ΣΥΝΑΡΙΘΜΟΥΜΕΝΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΣΤΗ ΝΟΜΙΜΗ ΜΟΙΡΑ

(σελ. 388)

- § 85. Συναρίθμηση των προσώπων προς εξεύρεση της νόμιμης μοίρας,
- α) Οι αποκληρωθέντες. β) Οι αποποιηθέντες. γ) Οι κηρυχθέντες ανάξιοι.

Ο ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΑΞΙΑΣ ΤΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ Ο ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΝΟΜΙΜΗΣ ΜΟΙΡΑΣ

(σελ. 389)

- § 86. Ο προσδιορισμός της κληρονομίας προς υπολογισμό της νόμιμης μοίρας. Ερμηνεία των άρθρ. 1831 και 1833 ΑΚ.
- α) Πλασματικός υπολογισμός της κληρονομίας.
  - β) Πραγματικός υπολογισμός ή πραγματική κληρονομία.
  - γ) Προσθήκες και συνυπολογισμός των παροχών, δωρεών κ.λπ. Ανάλυση.
  - δ) Ο ενάγων έχει το αποδεικτικό βάρος της συνδρομής των στοιχείων του άρθρ. 1831 ΑΚ.

**Ο ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΑΞΙΑΣ ΤΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ
ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΑ**

(σελ. 396)

§ 87. Ο υπολογισμός της αξίας της κληρονομίας προς εξεύρεση της νόμιμης μοίρας. Ερμηνεία του άρθρ. 1832 ΑΚ.

- α) Ιδιαίτερες παρατηρήσεις ως προς την αξία.
- β) Τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις.

ΤΙ ΚΑΤΑΛΟΓΙΖΕΤΑΙ ΣΤΗ ΝΟΜΙΜΗ ΜΟΙΡΑ

(σελ. 398)

§ 88. Τι καταλογίζονται στη νόμιμη μοίρα. Ερμηνεία του άρθρ. 1833 ΑΚ.

- α) Ιδιαίτερες παρατηρήσεις. Ανάλυση.
- β) Οι παροχές.
- γ) Μη καταλογισμός, αν ο δωρεοδόχος όρισε τούτο όταν τις έδωκε.
- δ) Αν η παροχή δεν καλύπτει τη νόμιμη μοίρα, ο μεριδούχος ασκεί το δικαίωμά του μόνο για το υπόλοιπο.
- ε) Έκπτωση και υπολογισμός της νόμιμης μοίρας.

Η ΣΥΝΕΙΣΦΟΡΑ ΚΑΙ Η ΝΟΜΙΜΗ ΜΟΙΡΑ

(σελ. 402)

§ 89. Ερμηνεία του άρθρ. 1834 ΑΚ. Προϋποθέσεις εφαρμογής.

- α) Ύπαρξη περισσότερων κατιόντων.
- β) Κλήση των κατιόντων της κληρονομίας.
- γ) Ύπαρξη περίπτωσης συνεισφοράς.

Η ΑΓΩΓΗ ΤΟΥ ΝΟΜΙΜΟΥ ΜΕΡΙΔΟΥΧΟΥ

(σελ. 407)

**Η ΑΣΤΟΡΓΗ ΔΩΡΕΑ ΚΑΙ Η ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ
ΤΗΣ ΑΝΑΤΡΟΠΗΣ ΤΗΣ**

(σελ. 416)

§91. Α. Αστοργη δωρεά, γενικά.

- α) Μορφές άστοργης δωρεάς.
- β) Οι όροι της ανατροπής της άστοργης δωρεάς.
- γ) Η ανατροπή όταν πρόκειται πολλές (διαδοχικές) δωρεές.

Η ΑΓΩΓΗ ΜΕΜΨΗΣ ΤΗΣ ΑΣΤΟΡΓΗΣ ΔΩΡΕΑΣ**(βλ. και παρακάτω § 204)**

(σελ. 419)

- Β. α) Νομιμοποιούμενοι προς άσκηση της αγωγής ανατροπής της άστοργης δωρεάς.
β) Περιεχόμενο της αγωγής.
γ) Αρμόδιο δικαστήριο.
δ) Το αποδεικτικό μέρος. Οι ενστάσεις του εναγόμενου.
ε) Η απόφαση.
στ) Τρόπος απώλειας του δικαιώματος μέμψης της άστοργης δωρεάς.

Η ΑΠΟΚΛΗΡΩΣΗ ΤΟΥ ΜΕΡΙΑΔΟΥΧΟΥ**(ΑΠΟΚΛΗΡΩΣΗ ΥΠΟ ΣΤΕΝΗ ΕΝΝΟΙΑ)**

(σελ. 427)

- § 92. α) Αποκλήρωση με την πλατειά και τη στενή του όρου έννοια.
β) Προϋποθέσεις ισχύος της αποκλήρωσης.
γ) Συνέπειες της αποκλήρωσης υπό την ευρεία έννοια.

ΟΙ ΛΟΓΟΙ ΤΗΣ ΑΠΟΚΛΗΡΩΣΗΣ ΕΓΓΥΤΕΡΑ

(σελ. 431)

- § 93. α) Λόγοι υπέρ ανιόντα (επιβουλή ζωής, από πρόθεση σωματική κάκωση, ένοχος διάπραξης κακουργήματος, κακόβουλη αθέτηση της προς διατροφή υποχρέωσης).
β) Λόγοι υπέρ κατιόντος.
γ) Η αποκλήρωση του συζύγου.
δ) Η απόσβεση του δικαιώματος της αποκλήρωσης. Η συγγνώμη.

Η ΑΓΩΓΗ ΠΡΟΣ ΑΚΥΡΩΣΗ ΤΗΣ ΑΠΟΚΛΗΡΩΣΗΣ

(σελ. 439)

- ε) Η αγωγή. Ο ενάγων. Περιεχόμενο του δικογραφήματος της αγωγής.
στ) Ανάκληση της διάταξης περί αποκλήρωσης.
ζ) Το αποτέλεσμα της αποκλήρωσης.

Η ΑΠΟΚΛΗΡΩΣΗ ΓΙΑ ΛΟΓΟΥΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

(σελ. 441)

- § 94. Η αποκλήρωση για λόγους πρόνοιας. Γενικά.
- α) Πότε αυτή είναι δυνατή. Ειδικότερη ανάλυση.
  - β) Τα δικαιώματα του διαθέτη.
  - γ) Ακυρότητα της αποκλήρωσης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΚΤΟ**Η ΚΤΗΣΗ ΚΑΙ Η ΑΠΩΛΕΙΑ ΤΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ**

(σελ. 447)

- §95. Η κτήση της κληρονομίας. Γενικά.
- α) Πότε αυτή είναι δυνατή. Ειδικότερη ανάλυση.
  - β) Προσωρινός ο χαρακτήρας της αρχικής κτήσης της κληρονομίας.

Η ΑΠΟΔΟΧΗ ΤΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ

(σελ. 451)

- § 96. Γενική αναφορά και ανάλυση.
- α) Πότε αυτή είναι δυνατή. Ειδικότερη ανάλυση.
  - β) Προϋποθέσεις της αποδοχής.
  - γ) Η δήλωση της αποδοχής στο γραμματέα του δικαστηρίου της κληρονομίας.
  - δ) Η ακυρότητα της δήλωσης. Η αγωγή ακύρωσής της.
  - ε) Συνέπεια της αποδοχής. Ο προσωρινός κληρονόμος γίνεται οριστικός
  - στ) Η δήλωση της αποδοχής από μέρος του δημοσίου. Το ευεργέτημα της απογραφής.
  - ζ) Πορίσματα της θεωρίας και της νομολογίας.

**Η ΑΠΟΔΟΧΗ ΤΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ
ΜΕ ΤΟ ΕΥΕΡΓΕΤΗΜΑ ΤΗΣ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ**

(σελ. 465)

- § 97. α) Η ευθύνη του κληρονόμου για τα χρέη της κληρονομίας.
- β) Η σύγχυση.
  - γ) Η λειτουργία του ευεργετήματος της απογραφής.
  - δ) Ομοιότητες και διαφορές της δήλωσης αποδοχής με το ευεργέτημα της απογραφής σε σχέση με την πτώχευση.

- ε) Η άσκηση των αγωγών.
- § 98. α) Η φύση της δήλωσης.
β) Τρόπος και η τεχνική της υποβολής της δήλωσης.
γ) Η προθεσμία.

Η ΑΠΟΓΡΑΦΗ ΕΓΓΥΤΕΡΑ

(σελ. 472)

- § 99. α) Ορισμός και περιεχόμενο της απογραφής.
β) Ισχύουσες διατάξεις. Περιεχόμενο της αίτησης. Αρμόδιο δικαστήριο. Η απόφαση. Τρόπος διενέργειας της απογραφής. Σύνταξη έκθεσης. Επίλυση διαφορών. Ένδικα μέσα.
γ) Η περάτωση της απογραφής.

ΟΙ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΤΗΣ ΔΗΛΩΣΗΣ ΠΕΡΙ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ

(σελ. 476)

- § 100. Συνέπειες της δήλωσης του κληρονόμου ότι αποδέχεται την κληρονομία με το ευεργέτημα της απογραφής.
α) Ο αποχωρισμός της κληρονομικής περιουσίας. Συνέπειες.
β) Η τύχη της εγγραφής της προσημείωσης ή της υποθήκης.
γ) Διοίκηση της ομάδας της κληρονομίας από τον εξ απογραφής κληρονόμο. Δικαιώματα και υποχρεώσεις. Το δικαίωμα της εκποίησης. Υποχρέωση προς λογοδοσία. Περιεχόμενο της σχετικής αίτησης. Αρμόδιο δικαστήριο.
δ) Παραχώρηση της κληρονομικής περιουσίας στους δανειστές της κληρονομίας και στους κληροδόχους.

Η ΕΚΠΤΩΣΗ ΑΠΟ ΤΟ ΕΥΕΡΓΕΤΗΜΑ ΤΗΣ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ

(σελ. 484)

- § 101. α) Έκπτωση από το ευεργέτημα της απογραφής. Λόγοι.
β) Ποιοι δικαιούνται να ζητήσουν την έκπτωση. Αίτηση. Αρμόδιο δικαστήριο.
γ) Συνέπειες της έκπτωσης.

Η ΑΠΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ

(σελ. 488)

Η ΑΝΑΞΙΟΤΗΤΑ

(σελ. 509)

Η ΚΗΡΥΞΗ ΤΗΣ ΑΝΑΞΙΟΤΗΤΑΣ

(σελ....)

- § 103. α) Έννοια και περιεχόμενο της διάταξης.
β) Η φύση του θεσμού
γ) Ομοιότητες και διαφορές της αναξιότητας από την κληρονομική ανικανότητα.

ΛΟΓΟΙ ΤΗΣ ΑΝΑΞΙΟΤΗΤΑΣ

(σελ. 512)

- § 104. Λόγοι της αναξιότητας. Γενικά.
α) Θανάτωση ή απόπειρα θανάτωσης.
β) Καταδίκη του κληρονόμου για ψευδή καταμήνυση του κληρονομούμενου εξαιτίας κακουργήματος.
γ) Από πρόθεση παρακώλυση της σύνταξης ή της ανάκλησης διαθήκης.
δ) Εξαναγκασμός με απειλή ή απάτη προς σύνταξη ή μεταβολή της διαθήκης.

ΟΙ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΤΗΣ ΑΝΑΞΙΟΤΗΤΑΣ

(σελ. 519)

- § 105. α) Αναγκαία η έκδοση τελεσίδικης δικαστικής απόφασης.
β) Δικαιούχοι άσκησης της αγωγής.
γ) Δικαίωμα διαπλαστικό και κληρονομητό, ανεκχώρητο και ακατάσχετο.
δ) Αρμόδιο δικαστήριο.
ε) Ισχύς της απόφασης έναντι όλων.

Η ΑΡΣΗ ΤΗΣ ΑΝΑΞΙΟΤΗΤΑΣ

(σελ. 524)

- § 106. Άρση της αναξιότητας.

- α) Η συγγνώμη. Έννοια.
  - β) Ρητή και σιωπηρή.
  - γ) Δεν ισχύει στην περίπτωση της εξαφάνισης της διαθήκης.
  - δ) Παρέχεται μόνο με δημόσιο έγγραφο.
  - ε) Αποδεικτικό μέρος.
- § 107. Μετά την έκδοση της απόφασης, η επαγωγή της κληρονομίας στον ανάξιο θεωρείται ότι δεν έγινε.
- α) Η ανατροπή ενεργεί ex tunc.
  - β) Οι διαχειριστικές συνέπειες της ανατροπής.
  - γ) Ανάξιος ο καταπιστευματοδόχος.

Η ΕΠΕΚΤΑΣΗ ΤΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΠΕΡΙ ΑΝΑΞΙΟΤΗΤΑΣ

(σελ. 528)

- § 108. Εφαρμογή των ρυθμίσεων περί αναξιοτίας στο μεριδούχο και στον κληροδόχο.
- α) Ποιός νοείται κληροδόχος.
  - β) Πότε κηρύσσεται ανάξιος ο κληροδόχος.
  - γ) Η κήρυξη ανάξιου του κληροδόχου γίνεται με αγωγή και, σύμφωνα με άλλους, και με ένσταση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΒΔΟΜΟ Η ΣΧΟΛΑΖΟΥΣΑ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ Ο ΚΗΔΕΜΟΝΑΣ – ΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΕΙΣΑΓΩΓΗ

(σελ. 529)

- § 109. α) Γενική αναφορά.
- α) Τα ενσώματα περιουσιακά στοιχεία.
  - β) Πότε ανακόπτει ανάγκη διορισμού κηδεμόνα σχολάζουσας κληρονομίας.
  - γ) Αν ο κληρονομούμενος είναι βεβαρημένος με καταπίστευμα, πότε διορίζεται κηδεμόνας.
  - δ) Διαστολή από τον κηδεμόνα της επιμέλειας ξένων υποθέσεων.
  - ε) Ο διορισμός προσωρινού κηδεμόνα.
  - στ) Η φύση του λειτουργήματος του κηδεμόνα της σχολάζουσας κληρονομίας.

**ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΤΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ.
ΑΡΜΟΔΙΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ**

(σελ. 533)

- §110. Δικαιούχοι υποβολής αίτησης. Περιεχόμενο. Η αίτηση δεν στρέφεται εναντίον κανενός.
- §111. Αρμόδιο δικαστήριο για το διορισμό του κηδεμόνα. Που γίνεται η δήλωση της αποδοχής του λειτουργήματος. Το ίδιο δικαστήριο είναι αρμόδιο και για την εκκαθάριση των εξόδων και της αμοιβής του κηδεμόνα. Βεβαίωση ότι δεν υπάρχει άλλος κληρονόμος εκτός από το δημόσιο.
- §112. α) Εκδίκαση της αίτησης. Διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας. Προσαγόμενα σχετικά.
- β) Απαραίτητη η δήλωση αποδοχής του λειτουργήματος.
- γ) Η δαπάνη βαρύνει την κληρονομία.
- δ) Το δεδικασμένο των αποφάσεων μεταξύ κηδεμόνα και τρίτων. Η αναγκαστική εκτέλεση.

ΤΑ ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ ΤΟΥ ΚΗΔΕΜΟΝΑ

(σελ. 536)

- §113. Ο κηδεμόνας αντιπροσωπεύει τον κληρονόμο. Ανάλυση.
- α) Από τα πρώτα καθήκοντα του κηδεμόνα είναι η σφράγιση της κληρονομίας.
- β) Πράξεις επιχειρούμενες από τον κηδεμόνα ύστερα από άδεια του δικαστηρίου. Διαδικασία χορήγησης της άδειας.
- γ) Λήξη της κηδεμονίας.
- δ) Η καταβολή αμοιβής και δαπανών στον κηδεμόνα. Περιεχόμενο της αίτησης.

Η ΣΦΡΑΓΙΣΗ ΤΗΣ ΣΧΟΛΑΖΟΥΣΑΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ

(σελ. 541)

- §114. α) Η σφράγιση της κληρονομίας.
- β) Δικαιούχοι υποβολής της αίτησης.
- γ) Περιεχόμενο της αίτησης.
- δ) Αρμόδιο δικαστήριο.
- ε) Η πρακτική όψη της σφράγισης.
- στ) Σύνταξη της έκθεσης σφράγισης.
- §115. α) Η αποσφράγιση. Το θέμα.

- β) Ιδιαίτερες παρατηρήσεις. Αποσφράγιση πραγμάτων που φθείρονται κ.λπ.
- γ) Αρμόδιο δικαστήριο, περιεχόμενο της αίτησης.
- δ) Εκδίκαση της διαφοράς με τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας.
- ε) Πράξεις, αν διατάσσεται η απογραφή.
- ζ) Η άσκηση των ενδίκων μέσων.

Η ΕΠΙΔΙΚΑΣΗ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ ΣΤΗ ΜΗΤΕΡΑ ΤΟΥ ΚΥΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ

(σελ. 545)

§116. Επίδικαση διατροφής στη μητέρα κυοφορούμενου κληρονόμου. Προϋποθέσεις. Νομιμοποιούμενος προς υποβολή της αίτησης. Το δικόγραφο. Αρμόδιο δικαστήριο.

Η ΠΕΡΙΕΛΕΥΣΗ ΤΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ ΣΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟ

(σελ. 546)

- §117. Μη εξεύρεση κληρονόμου -οπότε κληρονόμος είναι το δημόσιο. Το θέμα. Ανάλυση.
- α) Δικαιούχος υποβολής της αίτησης.
  - β) Αρμόδιο δικαστήριο.
  - γ) Η απόφαση - βεβαίωση. Τεκμήριο.

ΟΙ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΕΣ ΤΩΝ ΙΣΡΑΗΛΙΤΩΝ

(σελ. 549)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΟΓΔΩΟ

Η ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ - Η ΠΕΡΙ ΚΛΗΡΟΥ ΑΓΩΓΗ

(σελ. 551)

ΓΕΝΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

(σελ. 552)

- § 118. Με ποιά ένδικα μέσα προστατεύεται ο κληρονόμος. Απαρίθμηση.
- α) Η περί κλήρου αγωγή στρέφεται εναντίον του κατακρατούντα κληρονομιαία αντικείμενα.
  - β) Είναι αγωγή καθολικού κληρονομικού δικαίου.
  - γ) Είναι αγωγή καταψηφιστική. Τα πλεονεκτήματά της.

δ) Διαφορές από τη διεκδικητική.

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΠΕΡΙ ΚΛΗΡΟΥ ΑΓΩΓΗΣ

(σελ. 557)

§119. Αντικείμενο της περί κλήρου αγωγής:

- α) Τα ενσώματα περιουσιακά στοιχεία.
- β) Τα ασώματα περιουσιακά στοιχεία. Οι ενοχικές απαιτήσεις.
- γ) Κάθε πράγμα που απόκτησε ο νομέας (εναγόμενος) μετά το θάνατο του κληρονομούμενου με μέσα όμως κληρονομαία.
- δ) Οι απαιτήσεις. Οι οποίες, μετά το θάνατο του κληρονομούμενου υποκαταστάθηκαν με δικαιопραξίες του νομέα της κληρονομίας.
- ε) Τα αποκτηθέντα με χρησικτησία.
- στ) Τα αποκτηθέντα με δικαιопραξίες του κληρονομούμενου και των οποίων όμως η αίρεση πληρώθηκε στο πρόσωπο του κληρονόμου.
- ζ) Οι απαιτήσεις εξαιτίας βλάβης, καταστροφής ή απώλειας αντικείμενων της κληροδοσίας.

ΤΑ ΔΙΑΔΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ

(σελ. 561)

§ 120. α) Ποιός είναι ο ενάγων. Ποιός δεν είναι.

β) Ποιός είναι και ποιός δεν είναι εναγόμενος.

4. ΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΠΕΡΙ ΚΛΗΡΟΥ ΑΓΩΓΗΣ

ΑΡΜΟΔΙΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ

(σελ. 566)

§ 121. α) Περιεχόμενο της αγωγής. Περιεχόμενο της αγωγής του μεριδούχου.

- β) Αίτημα της αγωγής,
- γ) Αρμόδιο δικαστήριο.
- δ) Σώρευση της διεκδικητικής αγωγής και άλλων αγωγών. Πότε η σώρευση δεν είναι δυνατή εξαιτίας αντίφασης.
- ε) Εγγραφή στα βιβλία των διεκδικήσεων.

**Η ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ ΤΗΣ ΔΙΚΗΣ.
ΤΟ ΔΕΔΙΚΑΣΜΕΝΟ ΤΗΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ**

(σελ 572)

- § 122. Διεξαγωγή της δίκης σύμφωνα με τους κανόνες της αμφισβητούμενης δικαιοδοσίας.
- α) Υποχρεώσεις του ενάγοντος. Προτάσεις, πιστοποιητικό κληρονομίας, περί ακίνητης περιουσίας κ.λπ.
  - β) Το αποδεικτικό μέρος. Τι πρέπει και τι δεν υποχρεούται να αποδείξει ο ενάγων,
  - γ) Η άμυνα του εναγόμενου. Οι προβαλλόμενες ενστάσεις.
  - δ) Η θέση και τα δικαιώματα των πιστωτών της κληρονομίας,
  - ε) Το δεδικασμένο των αποφάσεων της περί κλήρου αγωγής. Η επεκτατική ισχύς του.

ΟΙ ΕΥΘΥΝΕΣ ΤΟΥ ΝΟΜΕΑ ΤΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ

(σελ. 587)

- §123. Η ευθύνη του νομέα της κληρονομίας (εναγόμενου) στην περίπτωση της μη αυτούσιας απόδοσης της κληρονομίας.
- α) Ο καλής πίστης νομέας της κληρονομίας (εναγόμενος), ο καλής πίστης εναγόμενος, μετά την επίδοση της αγωγής. Η ευθύνη του.
  - β) Η ευθύνη του καλής πίστης νομέα για τον πριν και το μετά την επίδοση της αγωγής χρόνο.
  - γ) Η ευθύνη του νομέα της κληρονομίας (εναγόμενου), που απόκτησε τη νομή αντικείμενου της κληρονομίας με κολάσιμες πράξεις.

**Η ΕΥΘΥΝΗ ΤΟΥ ΝΟΜΕΑ ΤΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ
ΓΙΑ ΤΑ ΩΦΕΛΗΜΑΤΑ**

(σελ 590)

- §124. Ενστάσεις του νομέα της κληρονομίας (εναγόμενου) ως προς τα ωφελήματα.
- α) Η ευθύνη του καλής πίστης νομέα πριν και μετά την επίδοση της αγωγής.
  - β) Η ευθύνη του κακής πίστης νομέα.
  - α) Η ευθύνη του καλής πίστης νομέα για τις δαπάνες πριν και μετά την επίδοση της αγωγής.
  - β) Η ευθύνη του κακής πίστης νομέα.

- γ) Η αξίωση του εναγόμενου προς απόδοση των συνήθων δαπανών.
- δ) Η ανταξίωση του εναγόμενου νομέα της κληρονομίας για την απόδοση των δαπανών και η οποία ασκείται με ανταγωγή,
- ε) Δικαίωμα επίσχεσης,
- στ) Η παραγραφή της αξίωσης.

Η ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ ΤΟΥ ΕΝΑΓΟΜΕΝΟΥ ΝΑ ΠΑΡΑΣΧΕΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

(σελ. 593)

- § 126. Υποχρέωση του εναγόμενου να παράσχει πληροφορίες.
- α) Νομιμοποιούμενος προς άσκηση της προκείμενης αγωγής.
  - β) Άσκηση της αγωγής αυτοτελώς ή σωρευτικά με την περί κλήρου.
  - γ) Αρμόδιο δικαστήριο.
  - δ) Η υποχρέωση του νομέα της κληρονομίας (εναγόμενου) να παράσχει τις ζητούμενες πληροφορίες. Περιεχόμενο της αγωγής.

Η ΑΣΚΗΣΗ ΑΠΟ ΤΟΝ ΚΛΗΡΟΝΟΜΟ ΤΩΝ ΕΙΔΙΚΩΝ ΑΓΩΓΩΝ

(σελ 595)

Η ΑΣΚΗΣΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙ ΝΟΜΗΣ ΑΓΩΓΩΝ, ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΑ

(σελ. 598)

- § 128. α) Αγωγή περί αποβολής του νομέα. Ενάγων.
- β) Ο εναγόμενος.
  - γ) Περιεχόμενο του δικογράφου της αγωγής. Αποδεικτικό μέρος. Αρμόδιο δικαστήριο.
  - δ) Προστασία και με ασφαλιστικά μέτρα.

Η ΔΙΕΚΔΙΚΗΣΗ ΤΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΕΜΦΑΝΙΣΘΕΝΤΑ ΑΦΑΝΤΟ

(σελ. 601)

- § 129. Η προστασία του επανεμφανισθέντος άφαντου.
- α) Άσκηση της περί κλήρου αγωγής.
  - β) Ποιός είναι ο ενάγων. Στοιχεία της αγωγής.
  - γ) Εφαρμογή των διατάξεων της περί κλήρου αγωγής.
  - δ) Η παραγραφή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΝΑΤΟ**ΟΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕΤΑΞΥ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΩΝ ΚΛΗΡΟΝΟΜΩΝ
Η ΚΟΙΝΩΝΙΑ**

(σελ. 605)

§ 130. Γενική αναφορά. Ανάλυση.

- α) Τι περιλαμβάνει η κοινωνία της κληρονομίας (ενσώματα, ενοχικές απαιτήσεις, το εξάιρετο κ.λπ.).
- β) Διατάξεις που διέπουν την κοινωνία.
- γ) Δικαιώματα διάθεσης της μερίδας του συγκληρονόμου - κοινωνού.

Η ΛΥΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

(σελ. 612)

§ 131. α) Δικαίωμα λύσης της κοινωνίας. Γενική αναφορά.

- β) Τρόπος λύσης της κοινωνίας.
- γ) Η εκούσια διανομή. Ακύρωσή της. Περιεχόμενο της αγωγής.

Η ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ ΤΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ

(σελ. 617)

§ 132. Δικαστική ή αναγκαστική διανομή.

- α) Η μη άσκηση του δικαιώματος της διανομής δεν σημαίνει παραίτηση και από το σχετικό δικαίωμα,
- β) Πότε αποκλείεται η αξίωση.
- γ) Πρόσθετες σημειώσεις.

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΤΗΣ ΔΙΚΑΣΤΙΚΗΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ

(σελ. 626)

§ 133. α) Η δικαστική διανομή προϋποθέτει ασυμφωνία των συγκληρονόμων προς εκούσια διανομή.

- β) Πρόκειται αγωγή καθολική. Ποιά αντικείμενα περιλαμβάνει και ποιά όχι.
- γ) Ποιός είναι ο ενάγων και ποιός δεν είναι.
- δ) Ποιός είναι ο εναγόμενος. Η προσεπίκληση των δικαιούχων εμπράγματων δικαιωμάτων.
- ε) Περιεχόμενο της αγωγής.
- στ) Καταχώρηση της στα βιβλία των διεκδικήσεων.

- ζ) Η καταβολή του δικαστικού ενσήμου.
- η) Η προσαγωγή της δήλωσης κληρονομίας.
- θ) Προσαγωγή πιστοποιητικών βαρών.
- ι) Αρμόδιο δικαστήριο.
- ια) Πρόσθετες διαδικαστικές σημειώσεις.
- ιβ) Η άμυνα του εναγόμενου.

Η ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

(σελ. 647)

- § 134. α) Προσδιορισμός των μερίδων των συγκοινωνών.
- β) Η πρακτική της διανομής, αν αυτή είναι δυνατή ή αδύνατη. Η διανομή της επιχείρησης, και ιδιαίτερα της αγροτικής.
  - γ) Η πώληση του κοινού με εκούσιο πλειστηριασμό. Εφαρμοζόμενες και μη διατάξεις.
  - δ) Απόκτηση των δικαιωμάτων από και με τη διανομή. Τα νομικά και τα πραγματικά ελαττώματα,
  - ε) Τα αποδεικτικά έγγραφα των δικαιωμάτων.

Η ΔΙΑΝΟΜΗ ΤΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ ΜΕ ΔΙΑΘΗΚΗ ΚΑΙ Η ΝΕΜΗΣΗ ΓΕΝΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

(σελ. 671)

- § 135. Η διανομή με διαθήκη.
- α) Περιεχόμενο της διανομής της μορφής αυτής.
  - β) Η ενέργεια της διανεμητικής διάταξης (της διαθήκης), όταν πρόκειται δήλο πράγμα κλπ.
  - γ) Εξάρτηση της διανομής και από τη γνώμη τρίτου.
  - δ) Τα δικαιώματα της διάθεσης.
- § 136. Νέμηση. Ορισμός και στοιχεία συγκρότησης της έννοιας.
- α) Είναι σύμβαση μεταξύ του ανιόντα και των κατιόντων του.
  - β) Τελεί υπό την αίρεση της επιβίωσης των κατιόντων.
  - γ) Αντικείμενο της σύμβασης της νέμησης.
  - δ) Πρόσθετες παρατηρήσεις.
  - ε) Νομική φύση της νέμησης.
  - στ) Αν παραλειφθούν κατιόντες.
  - ζ) Εφαρμογή της διάταξης 1827 ΑΚ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΤΟ**Η ΣΥΝΕΙΣΦΟΡΑ ΥΠΟ ΕΥΡΕΙΑ ΕΝΝΟΙΑ**

(σελ. 681)

- § 137. α) Ορισμός και έννοια της συνεισφοράς.
β) Η φύση του θεσμού.
γ) Άτοπη η δήλωση του διαθέτη περί συνεισφοράς.
δ) Συνεισφορά και νόμιμη μοίρα.

ΟΙ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΤΗΣ ΣΥΝΕΙΣΦΟΡΑΣ

(σελ. 686)

- § 138. α) Διαδοχή εξ αδιαθέτου.
β) Περισσότεροι από ένας οι κληρονόμοι.
γ) Λήψη παροχή από τον ένα από τους κληρονόμους.
δ) Ειδικές περιπτώσεις.
- § 139. α) Υπόχρεοι (και δικαιούμενοι αντίστοιχα) σε συνεισφορά.
β) Και οι απώτεροι κατιόντες.
γ) Υποκατάστατος κατιών. Ο ερμηνευτικός κανόνας του άρθρ. 1896 ΑΚ.
δ) Παροχή προς πρόσωπο που έγινε μεταγενέστερα κληρονόμος.
ε) Ερμηνεία του άρθρ. 1898 ΑΚ. ε) Δεν υφίστανται οι προϋποθέσεις της συνεισφοράς μεταξύ βεβαρημένων με καταπίστευμα και άλλων κληρονόμων.
στ) Ενοχική υποχρέωση προς συνεισφορά (και το αντίστοιχο δικαίωμα).

ΟΙ ΣΥΝΕΙΣΦΕΡΟΜΕΝΕΣ ΠΑΡΟΧΕΣ

(σελ. 692)

- § 140. Οι συνεισφερόμενες παροχές. Ερμηνεία του άρθρ. 1895 ΑΚ.
α) Οι επιδόσεις δίχως αντάλλαγμα. Οι παροχές προς προίκιση. Οι άλλες παροχές.
β) Οι δωρεές εν ζωή ή αιτία θανάτου.
γ) Οι παροχές προς επαγγελματική μόρφωση και αποκατάσταση του κατιόντος.

Η ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΤΗΣ ΣΥΝΕΙΣΦΟΡΑΣ

(σελ. 695)

- § 141. α) Τρόπος υπολογισμού της συνεισφοράς.

- β) Η άσκηση του δικαιώματος.
- γ) Αποδεικτικό μέρος.
- δ) Η παραίτηση από το δικαίωμα της συνεισφοράς.
- ε) Συνεισφορά και πώληση της κληρονομίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΝΔΕΚΑΤΟ

Η ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗ ΤΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ

(σελ. 703)

ΓΕΝΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

(σελ....)

- § 142. Ορισμός και έννοια της εκκαθάρισης. Γενικά χαρακτηριστικά του θεσμού.
- §143. Πότε διατάσσεται
- α) Όταν ο κληρονόμος δικαιούται να παραχωρήσει την κληρονομία στους δανειστές.
  - β) Όταν η κληρονομία σχολάζει.
  - γ) Δεν είναι επιτρεπτή σε περίπτωση πτώχευσης της κληρονομίας.
  - δ) Δεν εμποδίζεται από αντίθετη διάταξη του διαθέτη.

ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΤΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ.

ΑΡΜΟΔΙΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ

(σελ. 706)

- § 144. Ποιοί δικαιούνται να υποβάλλουν αίτηση. Ποιοι δεν δικαιούνται.
- § 145. α) Περιεχόμενο της αίτησης.
- β) Οι κλητεύσεις.
  - γ) Προσαγόμενα.
- § 146. α) Αρμόδιο δικαστήριο.
- β) Αρμοδιότητα περί εκκαθάρισης της κληρονομίας και αλλοδαπών. Δικαιώματα του δικαστηρίου.
  - γ) Το πρόσωπο του εκκαθαριστή.

ΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ

(σελ. 710)

- §147. Αποτελέσματα της απόφασης.

- α) Αποχωρισμός της κληρονομικής περιουσίας από την ατομική του κληρονομούμενου. Ανάπτυξη του θέματος.. Υποχρέωση του κληρονόμου να παραδώσει τα κληρονομιαία. Περιεχόμενο της σχετικής αγωγής.
- β) Περάτωση της σύγχυσης.
- γ) Η αγωγή εναντίον του κληρονόμου κλπ για την παράδοση των κληρονομιαίων στοιχείων,
- δ) Βίαη διακοπή της δίκης.
- ε) Παύση μέτρων της αναγκαστικής εκτέλεσης. Η εγγραφή υποθήκης ή προσημείωσης μετά το θάνατο του διαθέτη δεν προσπορίζει κανένα προνόμιο.
- στ) Όχι αναστολή της παραγραφής.

ΤΑ ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ ΚΑΙ ΟΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΤΗ. Η ΑΜΟΙΒΗ ΤΟΥ

(σελ. 715)

§ 148. Α. Ποιόν εκπροσωπεί ο εκκαθαριστής.

Β. Ειδικότερα τα καθήκοντα και οι υποχρεώσεις του.

- α) Εισπράξεις και εκποιήσεις.
- β) Πρόσκληση στους δανειστές να αναγγείλουν τις απαιτήσεις τους.
- γ) Αναγγελία από τους δανειστές. Το περιεχόμενο του σχετικού εγγράφου. Η παράδοση των παραστατικών στοιχείων. Συνέπειες της παραμέλησης της προθεσμίας. Άσκηση ανακοπής και αναγνωριστικής αγωγής. Περιεχόμενα των δικογράφων.
- δ) Η διαδικασία της πληρωμής των δανειστών.
- ε) Παύση της εκκαθάρισης. Λόγοι και διαδικασία. Περιεχόμενο της αίτησης.
- στ) Η τύχη της απομένουσας περιουσίας.
- ζ) Η ευθύνη του εκκαθαριστή.
- η) Η υποχρέωση της λογοδοσίας από μέρος του εκκαθαριστή. Περιεχόμενο της αγωγής. Αρμόδιο δικαστήριο.
- θ) Η αμοιβή του εκκαθαριστή και η καταβολή των δαπανών του. Περιεχόμενο της αγωγής. Αρμόδιο δικαστήριο. Τρόπος και το ύψος της αμοιβής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΩΔΕΚΑΤΟ ΤΟ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΚΟ ΚΑΤΑΠΙΣΤΕΥΜΑ

(σελ. 727)

ΕΝΝΟΙΑ ΚΑΙ ΓΕΝΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

(σελ. 728)

§149. Ορισμός και έννοια. Περιορισμοί υπό τους οποίους διατελεί το καταπίστευμα. Προϋποθέσεις.

- α) Η κληρονομία να περιέλθει στον κληρονόμο.
  - β) Η διάταξη περί καταπιστεύματος πρέπει να περιέχει εγκατάσταση του καταπιστευματοδόχου ως κληρονόμου ολόκληρου ή ποσοστού της κληρονομίας.
  - γ) Η εγκατάσταση της κληρονομίας τελεί υπό αίρεση ή προθεσμία.
- § 150. Διαφορές του καταπιστευματοδόχου από τον κληρονόμο. Διαφορές του καταπιστευματοδόχου από την κληροδοσία.

§ 151. α) Το κληρονομικό καταπίστευμα συνιστάται με δήλωση του διαθέτη.

- β) Αναγκαίο να προσδιορίζονται και τα πρόσωπα του βεβαρημένου και του καταπιστευματοδόχου.
- γ) Αναγκαίο να προσδιορίζεται ακόμα και το χρονικό σημείο ή το γεγονός κατά το οποίο θα γίνει η εκτέλεση του καταπιστεύματος.

§ 152. α) Αν ο διαθέτης εγκατάστησε πρόσωπο που δεν συλλήφθηκε κατά το θάνατό του.

- β) Αν εγκατάστησε κάποιον κληρονόμο υπό αναβλητική αίρεση ή προθεσμία.
- γ) Αν τον εγκατάστησε υπό διαλυτική αίρεση ή προθεσμία,
- δ) Αν απαγόρευσε την εκποίηση της κληρονομίας.
- ε) Καταπίστευμα και επικαρπία.

ΤΟ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟ ΚΑΤΑΠΙΣΤΕΥΜΑ

(σελ. 738)

§153. Οικογενειακό καταπίστευμα.

- α) Γενικά.
- β) Ποια είναι η οικογένεια.
- γ) Διαφορά από το οικογενειακό κληροδότημα.
- δ) Η δικαστική προστασία του καταπιστευματοδόχου.

ΚΑΤΑΠΙΣΤΕΥΜΑ ΚΑΙ ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

(σελ. 739)

ΒΕΒΑΡΗΜΕΝΟΣ ΔΙΧΩΣ ΠΑΙΔΙΑ

(σελ. 740)

§ 155. Εγκατάσταση καταπιστευματοδόχου για την περίπτωση θανάτου των κατιόντων.

Η ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΚΑΤΑΠΙΣΤΕΥΜΑΤΟΣ

(σελ. 741)

§ 156. Ποια περιουσία περιέρχεται στον καταπιστευματοδόχο.

§ 157. Στο καταπίστευμα υπάρχουν δύο επαγωγές.

α) Η περίπτωση της εγκατάστασης μη συνειλημμένου προσώπου ή νομικού προσώπου μη ιδρυμένου.

β) Πότε επέρχεται ματαίωση της επαγωγής του καταπιστεύματος.

§ 158. α) Αυτοδίκαιη κτήση του καταπιστεύματος.

β) Η διάθεση (εκποίηση κ.λπ.) αντικείμενου του καταπιστεύματος. Πότε είναι επιτρεπτή.

γ) Αποκατάσταση του περιλιμπανόμενου.

δ) Τελικές παρατηρήσεις.

§ 159. α) Η αποποίηση πριν την επαγωγή του καταπιστεύματος.

β) Αποποίηση μετά την επαγωγή.

§ 160. Οι υποχρεώσεις του κληρονόμου να παραδώσει την κληρονομία μετά την επαγωγή του καταπιστεύματος. Εξειδίκευση της ρύθμισης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΤΟ ΤΡΙΤΟ**Η ΕΚΠΟΙΗΣΗ ΓΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ**

(σελ. 755)

ΤΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ

(σελ. 755)

§ 161. Το πρόβλημα. Ιδιαίτερες παρατηρήσεις.

§ 162. Το αντικείμενο της εκποίησης. Ποια περιουσιακά στοιχεία είναι υποχρεωμένος ο πωλητής να μεταβιβάσει. Οι ενοχικές αξιώσεις, ιδιαίτερα. Η ευθύνη του πωλητή εξαιτίας νομικών ή πραγματικών ελαττωμάτων.

- § 163. α) Η από τον αγοραστή καταβολή του τιμήματος και των γενόμενων δαπανών πριν την κατάρτιση της αγοραπωλησίας.
β) Τα ωφελήματα.
γ) Ο αγοραστής φέρει τον κίνδυνο της καταστροφής ή της χειροτέρευσης των αντικείμενων της κληρονομιάς.
δ) Η αποδοχή της κληρονομιάς με το ευεργέτημα της απογραφής ωφελεί και τον αγοραστή.
- § 164. α) Επιτρεπτή (μετά την πώληση) και η εκκαθάριση της κληρονομιάς,
β) Εφαρμογή των διατάξεων της εκποίησης και σε άλλες συμβάσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΤΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

ΤΟ ΚΛΗΡΟΝΟΜΗΤΗΡΙΟ

(σελ. 769)

ΓΕΝΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ

(σελ. 771)

- § 165. Ορισμός του κληρονομητήριου. Γενική αναφορά. Φύση και χαρακτηριστήρας του. Ιδιαίτερες παρατηρήσεις ως προς την αξία του. Πολλαπλό κληρονομητήριο.

ΤΑ ΔΙΑΔΙΚΑ ΜΕΡΗ

(σελ. 773)

- § 166. Δικαιούχοι υποβολής αίτησης. Ποιοι δεν έχουν αυτό το δικαίωμα.

ΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ

(σελ. 779)

ΑΡΜΟΔΙΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ. Η ΑΠΟΦΑΣΗ

(σελ. 782)

- § 168. Αρμόδιο δικαστήριο έκδοσης της απόφασης χορήγησης κληρονομητήριου.
- § 169. α) Η απόδειξη της αίτησης χορήγησης κληρονομητήριου.
β) Δεν αρκεί πιθανολόγηση.
γ) Επιτρεπτή η απόδειξη και με μέσα άλλα, πλην εγγράφων.
δ) Άλλα δικαιώματα του δικαστηρίου.

- § 170. Περιεχόμενο της απόφασης.
- § 171. α) Από ποιον χορηγείται το πιστοποιητικό του κληρονομητήριου.
β) Αποτελεί νόμιμο μαχητό τεκμήριο.
- §172. Η τύχη των δικαιοπραξιών που καταρτίστηκαν πριν την παύση της ισχύος του κληρονομητήριου. Εξειδίκευση.
- §173. Τα ένδικα μέσα εναντίον της απόφασης χορήγησης του κληρονομητήριου.

ΤΟ ΑΝΑΚΡΙΒΕΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΗΤΗΡΙΟ

(σελ. 797)

- § 174. α) Το ανακριβές κληρονομητήριο.
β) Πότε, ειδικότερα παύει να έχει ισχύ.
Η παράδοση του ανακριβούς κληρονομητήριου με τη διαδικασία της αμφισβητούμενης δικαιοδοσίας.
γ) Η εξουδετέρωση της ισχύος του με τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας.
- § 175. α) Δικαιούχοι υποβολής της αίτησης.
β) Ενάντιον ποίου στρέφεται η αίτηση.
γ) Το περιεχόμενο της αίτησης.
δ) Αρμόδιο δικαστήριο.
- § 176. Περιεχόμενο της απόφασης. Πως εκτελείται στην πράξη η απόφαση.
- § 177. Ένδικα μέσα κατά της απόφασης αφαίρεσης του πιστοποιητικού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΤΟ ΠΕΜΠΤΟ

Η ΚΛΗΡΟΔΟΣΙΑ

(σελ. 805)

ΤΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ

(σελ. 806)

- § 178. α) Ορισμός της κληροδοσίας. Διαφορές μεταξύ κληροδόχου και κληρονόμου.
β) Διαστολή από άλλους παρεμφερείς θεσμούς.
- § 179. α) Ικανός προς σύσταση κληροδοσίας.
β) Ποιος είναι ο βεβαρημένος με κληροδοσία. Ποιος δεν μπορεί να είναι βεβαρημένος.
γ) Ποιος μπορεί να είναι κληροδόχος ή τιμώμενος με κληροδοσία.

- δ) Περιεχόμενο της κληροδοσίας.
- ε) Ακυρότητα της κληροδοσίας.
- στ) Η ανάκληση της κληροδοσίας.

ΤΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΚΛΗΡΟΔΟΣΙΑΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

(σελ. 818)

§ 180. Το αντικείμενο της κληροδοσίας. Γενικός προσδιορισμός.

- α) Κληροδοσία διαζευτική.
- β) Η ανάθεση του αντικείμενου της κληροδοσίας στη δίκαιη κρίση του βεβαρημένου ή τρίτου.
- γ) Αν το ίδιο αντικείμενο αφέθηκε σε πολλούς.
- δ) Άκυρη ή αδύνατη κληροδοσία.
- ε) Η άκυρη ή ματαιωμένη κληροδοσία αποβαίνει σε όφελος του βεβαρημένου. Εξαιρέση.
- στ) Η κληροδοσία ατομικώς προσδιορισμένου αντικείμενου. Δεν υποχρεούται να το απαλλάξει από βάρη. Ποια θεωρούνται βάρη.
- η) Άκυρη η κληροδοσία ορισμένου αντικείμενου, το οποίο κατά το θάνατο του διαθέτη, ανήκε στην κληρονομία.
- θ) Κληροδοσία προμηθευτέου αντικείμενου.
- ι) Ένωση ή ανάμειξη του κληροδοτούμενου αντικείμενου με άλλο. Συνέπειες.
- ια) Νέο πράγμα (με επεξεργασία ή μετάπλαση) μετά τη διάταξη περί κληροδοσίας.
- ιβ) Κληροδοσία απαίτησης που εκπληρώθηκε πριν το θάνατο του διαθέτη και που το αντικείμενο υφίσταται ακόμα στην κληρονομία. Ανάλυση, περιπτωσιολογία.
- ιγ) Κληροδοσία γένους (και χρημάτων).
- ιδ) Κληροδοσία όλων των απαιτήσεων του διαθέτη. Σε περίπτωση αμφιβολίας περιλαμβάνονται μόνο οι χρηματικές. Κληροδοσία εμπράγματων δικαιωμάτων, ισόβιας προσόδου και διατροφής.
- ιε) Κληροδοσία οφειλής. Ανάλυση.
- ιστ) Κληροδοσία απαλλαγής από χρέος.
- ιζ) Κληροδοσία ορισμένου αντικείμενου. Απόδοση και των συλλεγέντων καρπών.
- ιη) Κληροδοσία ορισμένου αντικείμενου. Ο βεβαρημένος δικαιούται να ζητήσει δαπάνες. Εγγύτερη ανάλυση,

- ιθ) Στην υποκληροδοσία (με βεβαρημένο τον κληροδόχο) έχουν ισχύ οι διατάξεις περί κληροδοσιών. Άρνηση της εκπλήρωσης της κληροδοσίας από το βεβαρημένο - κληροδόχο. Μείωση της κληροδοσίας.

Η ΚΤΗΣΗ ΤΟΥ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΟΣ

(σελ. 838)

- § 184. α) Το δικαίωμα του κληροδόχου είναι ενοχικό. Εξειδίκευση της διάταξης.
- β) Πότε το δικαίωμα του κληροδόχου είναι εμπράγματο. Πράγμα ορισμένο ή δικαίωμα που ανήκει στο διαθέτη. Προϋποθέσεις. Παράλληλο ενοχικό δικαίωμα του κληροδόχου.
- § 185. α) Επαγωγή και αυτοδίκαιη κτήση της κληροδοσίας.
- β) Άμεση επαγωγή, μετά το θάνατο του διαθέτη.
- γ) Ο κληροδόχος κατά το θάνατο του διαθέτη πρέπει, τουλάχιστον, να είναι κυοφορούμενος.
- § 186. α) Πως γίνεται η αποδοχή και η αποποίηση της κληροδοσίας. Η αποδοχή είναι δικαίωμα της κληροδόχου.
- β) Η αποποίηση είναι δικαίωμα διαπλαστικό, άτυπο, αμετάκλητο, ανεκχώρητο, ακατάσχετο και ανεπίδεκτο αίρεσης ή προθεσμίας.
- γ) Ο χρόνος της εκπλήρωσης της κληροδοσίας είναι και της επαγωγής.
- § 187. Η προστασία του κληροδόχου.
- α) Η προστασία του κληροδόχου του άρθρ. 1995 ΑΚ (per condemnationem). Ενάγων και εναγόμενος. Περιεχόμενο της αγωγής. Αρμόδιο δικαστήριο.
- β) Κληροδοσία per Vindikationem (άρθρ. 1996). Ενάγων, εναγόμενος και στοιχεία της αγωγής. Αρμόδιο δικαστήριο.
- § 188. Ακυρότητα της κληροδοσίας.
- α) Αν είναι προϊόν ουσιώδους πλάνης.
- β) Η ακυρωσία απαγγέλλεται με τελεσίδικη δικαστική απόφαση.
- γ) Νομιμοποιούμενος προς άσκηση της προκείμενης αγωγής.

Η ΑΠΟΔΟΧΗ ΚΑΙ Η ΑΠΟΠΟΙΗΣ ΤΗΣ ΚΛΗΡΟΔΟΣΙΑΣ

(σελ. 846)

Η ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥ ΤΗΣ ΚΛΗΡΟΔΟΣΙΑΣ

(σελ. 848)

Η ΑΚΥΡΗ ΚΛΗΡΟΔΟΣΙΑ

(σελ. 853)

Η ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΚΛΗΡΟΔΟΣΙΑΣ

(σελ. 854)

- §181. Ορισμός και έννοια της υποκατάστασης. Καταπιστευτική υποκατάσταση. Γενική αναφορά.
- α) Διαφορές από την κοινή υποκατάσταση.
  - β) Πότε δεν υπάρχει καταπιστευτική υποκατάσταση.
  - γ) Απαγόρευση της διαδοχικής κληροδοσίας πέρα από τον πρώτο κληροδόχο.
  - δ) Προϋποθέσεις της καταπιστευτικής υποκατάστασης.
  - ε) Η επαγωγή της μετακληροδοσίας.
  - στ) Δικαιώματα και υποχρεώσεις του βεβαρημένου με καταπιστευτική υποκατάσταση.
- § 182. Περιπτώσεις του επιτρεπτού της καταπιστευτικής υποκατάστασης,
- α) Όταν πρόκειται εξυπηρέτηση κοινωφελούς σκοπού.
  - β) Υπέρ των εξαιμάτος κατιόντων του διαθέτη.
  - γ) Υπέρ των εξαιμάτος συγγενών του διαθέτη εκ πλαγίου ή ως τον τρίτο βαθμό.
  - δ) Ισχυρή η καταπιστευτική κληροδοσία και αν ο διαθέτης πέθανε πριν την εισαγωγή του Αστικού Κώδικα.
  - ε) Η απαγορευμένη καταπιστευτική κληροδοσία είναι άκυρη.

ΤΟ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑ

(σελ. 860)

- § 183. Οικογενειακό κληροδότημα. Ορισμός και έννοια. Προϋποθέσεις.
- α) Σκοπός η οικογενειακή κληροδοσία και όχι (η κληροδοσία) του άρθρ. 2009 ΑΚ.
  - β) Ποια είναι τα κληροδοτούμενα με τη δεύτερη κληροδοσία πρόσωπα.
  - γ) Απαγόρευση κληροδοσίας τρίτου βαθμού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΤΟ ΕΚΤΟ**Ο ΤΡΟΠΟΣ**

(σελ. 863)

ΓΕΝΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ. ΑΚΥΡΟΣ ΤΡΟΠΟΣ

(σελ. 863)

- § 189. Α. Τρόπος. Ορισμός και έννοια.
- α) Περιεχόμενο του τρόπου.
  - β) Πως συνιστάται. Κληρονόμος βεβαρημένος με τρόπο, πρόκειται χρέος της κληρονομίας. Χρονική διάρκεια του τρόπου.
  - γ) Ισχύ έχουν οι διατάξεις περί διαθήκης. Εξειδίκευση.
- Β. Ομοιότητες και διαφορές τρόπου και κληροδοσίας.
- α) Ομοιότητες, β, γ, δ, ε) Διαφορές.
- § 190. α) Ο τρόπος είναι άκυρος, αν προσβάλλει την προσωπικότητα του βεβαρημένου ή την ελευθερία του. Επίσης, αν η παροχή είναι αδύνατη.
- β) Ακυρώσιμος εξαιτίας πλάνης, απάτης ή απειλής.
  - γ) Τρόπος και αίρεση.

Η ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΤΟΥ ΤΡΟΠΟΥ

(σελ. 874)

- § 191. Όχι δικαίωμα άσκησης αγωγής από μέρους του ωφελούμενου από τον τρόπο. Το θέμα εγγύτερα.
- α) Ποιοι νομιμοποιούνται.
  - β) Πότε γεννιέται η υποχρέωση προς συμπλήρωση του τρόπου.
  - γ) Ενάγων. Περιεχόμενο της αγωγής. Άμυνα του εναγόμενου.
  - δ) Η εκτέλεση της απόφασης.
  - ε) Η δαπάνη της εκτέλεσης του τρόπου.
  - στ) Προληπτική δικαστική προστασία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΤΟ ΕΒΔΟΜΟ**Ο ΕΚΤΕΛΕΣΤΗΣ ΤΗΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ**

(σελ. 879)

ΟΡΙΣΜΟΣ, ΕΝΝΟΙΑ, ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ

(σελ. 880)

- § 192. Ο εκτελεστής της διαθήκης. Ορισμός, έννοια και περιεχόμενο.
- α) Ιστορική επισκόπηση του θεσμού.
  - β) Οι διατάξεις περί εκτελεστή διαθήκης του ΑΚ δεν εφαρμόζονται στους εκτελεστές διαθήκης υπέρ κοινωφελών σκοπών.

γ) Τρόπος διορισμού του εκτελεστή διαθήκης.

ΤΑ ΔΙΟΡΙΖΟΜΕΝΑ ΠΡΟΣΩΠΑ-Η ΦΥΣΗ ΤΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΗΜΑΤΟΣ- Η ΑΠΟΔΟΧΗ ΤΟΥ

(σελ. 883)

- § 193. Πρόσωπα που διορίζονται εκτελεστές διαθήκης. Το θέμα και η αντιμετώπισή του.
- α) Η δικαιοπρακτική ικανότητα.
  - β) Ποιοι είναι ανίκανοι.
- § 194. Ο εκτελεστής της διαθήκης αντιπροσωπεύει τον κληρονόμο.
- α) Οι απόψεις περί του εκτελεστή της διαθήκης.
  - β) Η φύση του λειτουργήματος.
- § 195. α) Η αποδοχή του λειτουργήματος γίνεται με την υποβολή δήλωσης αποδοχής από το γραμματέα του δικαστηρίου της κληρονομίας.
- β) Η δήλωση γίνεται μετά την επαγωγή της κληρονομίας. Αν γίνει πριν, είναι άκυρη.
  - γ) Το δικαίωμα της παραίτησης.
  - δ) Ορισμός από το δικαστήριο προθεσμίας προς υποβολή της δήλωσης αποδοχής του λειτουργήματος του εκτελεστή της διαθήκης.
  - ε) Περιεχόμενο της αίτησης.
  - στ) Προσαγόμενα σχετικά.

Η ΠΑΥΣΗ ΤΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΗΜΑΤΟΣ

(σελ. 889)

- § 196. Παύση του λειτουργήματος.
- α) Παροχή εγγύησης.
  - β) Θάνατος ή απώλεια της δικαιοπρακτικής ικανότητας.
  - γ) Πλήρωση της διαλυτδικής αίρεσης ή προθεσμίας.
  - δ) Συνδρομή σπουδαίων λόγων. Εξειδίκευση, ανάλυση.
  - ε) Παύση του εκτελεστή διαθήκης κοινωφελούς σκοπού.
  - στ) Παύση του εκτελεστή της διαθήκης. Αρμόδιο δικαστήριο.
  - ζ) Αντικατάσταση εκτελεστή διαθήκης κοινωφελούς σκοπού.

ΤΟ ΕΡΓΟ ΤΟΥ ΕΚΤΕΛΕΣΤΗ ΤΗΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ

(σελ. 892)

§ 197. Το έργο του εκτελεστή της διαθήκης. Το θέμα. Εκτενέστερη ανάπτυξη. Περιπτωσιολογία.

Η χορήγηση άδειας από το δικαστήριο της κληρονομίας για την ενέργεια πράξεων του άρθρ. 2021 ΑΚ. Περιεχόμενο της αίτησης. Η άλλη διαχειριστική εξουσία και δράση του εκτελεστή της διαθήκης. Ο εκτελεστής διαθήκης υπέρ κοινωνικού σκοπού. Η ευθύνη του εκτελεστή της διαθήκης έναντι του κληρονόμου. Υποχρέωση λογοδοσίας. Περιεχόμενο της αίτησης.

ΤΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΤΗΣ ΑΜΟΙΒΗΣ ΤΟΥ ΕΚΤΕΛΕΣΤΗ ΤΗΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ

(σελ. 901)

§ 198. α) Η αξίωση αμοιβής από τον εκτελεστή της διαθήκης. Και προκαταβολής.

β) Στοιχεία της αγωγής.

γ) Αρμόδιο δικαστήριο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΤΟ ΟΓΔΩΟ**Η ΔΩΡΕΑ ΑΙΤΙΑ ΘΑΝΑΤΟΥ**

(σελ. 905)

ΟΡΙΣΜΟΣ, ΕΝΝΟΙΑ - ΓΕΝΙΚΗ ΘΕΩΡΗΣΗ

(σελ. 906)

§ 199. α) Δωρεά αιτία θανάτου. Ορισμός.

β) Εισαγωγική Έκθεση. Εγγύτερη ανάπτυξη.

γ) Δωρεά αιτία θανάτου και παρεμφερείς θεσμοί.

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΤΗΣ ΑΙΤΙΑ ΘΑΝΑΤΟΥ**ΔΩΡΕΑΣ**

(σελ. 910)

§ 200. Τα προαπαιτούμενα στοιχεία της δωρεάς αιτία θανάτου.

α) Παροχή περιουσιακού αντικείμενου.

β) Η παροχή πρέπει να συνεπάγεται αύξηση της περιουσίας του λήπτη.

- γ) Η αιτία θανάτου παροχή πρέπει να γίνεται δίχως αντάλλαγμα,
  - δ) Ο αιτία θανάτου δωρεοδόχος δεν είναι καθολικός αλλά ειδικός δωρεοδόχος.
  - ε) Η αιτία θανάτου δωρεά είναι και αυτή σύμβαση ενοχική και ετεροβαρής.
- §201. Η αιτία θανάτου δωρεά καταρτίζεται όπως και κάθε άλλη σύμβαση. Εγγύτερα.
- α) Καταρτίζεται μεταξύ φυσικών προσώπων.
  - β) Καταρτίζεται με συμβολαιογραφικό έγγραφο.
- § 202. α) Το δικαίωμα του δωρεοδόχου ηρτημένης της αίρεσης.
- β) Αν πληρώθηκε η αίρεση.

**Η ΑΝΑΚΛΗΣΗ ΤΗΣ ΑΙΤΙΑ ΘΑΝΑΤΟΥ ΔΩΡΕΑΣ. Η ΠΑΡΑΙΤΗΣΗ
ΑΠΟ ΤΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΤΗΣ ΑΝΑΚΛΗΣΗΣ.
Η ΑΝΕΚΚΛΗΤΗ ΔΩΡΕΑ
(σελ. 915)**

- § 203. Α. Η αιτία θανάτου δωρεά ανακαλείται ελεύθερα. Εγγύτερα.
- α) Η ανάκληση γίνεται από μέρος του δωρητή και μόνο.
  - β) Γίνεται από το δωρητή ελεύθερα.
  - γ) Το δικαίωμα της ανάκλησης είναι διαπλαστικό.
  - δ) Είναι δήλωση βούλησης μονομερής και απευθυντέα προς το δωρητή. Ιδιαίτερες παρατηρήσεις.
  - ε) Η ανάκληση γίνεται με συμβολαιογραφικό έγγραφο.
  - στ) Η ανάκληση πρέπει να περιέλθει στο δωρεοδόχο.
  - ζ) Η διαπίστωση της ανάκλησης.
  - η) Αγωγή.
  - θ) Διάδικοι.
  - ι) Περιεχόμενο της αγωγής.
    - ια) Οι ενστάσεις του εναγόμενου.
- Β 1) Η παραίτηση από το δικαίωμα της ανάκλησης. Εγγύτερα.
- α) Η έννοια της παραίτησης και το περιεχόμενό της.
  - β) Ο τύπος της παραίτησης.
  - γ) Λόγος η αχαριστία. Από πρόθεση θανάτωση του δωρητή, υπαίτια παράλειψη της εκτέλεσης τρόπου, η επιγέννηση τέκνου.
  - δ) Τρόπος ανάκλησης, η μονομερής δήλωση που απευθύνεται στο δωρεοδόχο.
- Β 2) Η ανέκκλητη δωρεά.

- α) Εξαιτίας συγγνώμης.
- β) Πάροδος ενός χρόνου.
- γ) Θάνατος του δωρεοδόχου.
- δ) Δωρεά από λόγους ιδιαίτερου ηθικού καθήκοντος ή από λόγους ευπρέπειας.
- ε) Ισχύς της αποσβεστικής προθεσμίας του ενός χρόνου και στις τρεις περιπτώσεις.
- στ) Άσκηση αναγνωριστικής αγωγής περί τη συνδρομή των λόγων της ανάκλησης της δωρεάς. Περιεχόμενο, αρμόδιο δικαστήριο.

Η ΜΕΜΨΗ ΤΗΣ ΑΣΤΟΡΓΗΣ ΔΩΡΕΑΣ

(σελ. 923)

§ 204. Η μέμψη της άστοργης δωρεάς.

- α) Ποιοι νοούνται ως δανειστές της κληρονομίας. Ανάλυση.
- β) Προστασία των νόμιμων μεριδούχων από αιτία θανάτου δωρεά.
- γ) Ο αιτία θανάτου δωρεοδόχος και νόμιμος μεριδούχος δεν μπορεί να αποκρούσει τη δωρεά και να ασκήσει πλήρες το δικαίωμά του.
- δ) Ματαίωση της αίρεσης.

§ 205. α) Ο δωρεοδόχος δικαιούται να ζητήσει από τους κληρονόμους την εκτέλεση των υποχρεώσεων του δωρητή.

- β) Ευθύνη του δωρητή για δόλο και βαρεία αμέλεια.
- γ) Δωρεά περιοδικών παροχών. Απόσβεση με το θάνατο του δωρεοδόχου.

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑΤΑ ΔΙΚΟΓΡΑΦΩΝ

(σελ. 927)